

MÜCEVHER TAŞLARI

Öğr.Gör Gülten Gönen

*SÜS TAŞLARI İLE İLGİLİ
KAVRAMLARIN TANIMI*

SÜS TAŞI KAVRAMI

Kıymetli ve yarıkıymetli taşlar (süstaşları) tarih öncesi çağlardan beri güzellik, zenginlik ve statü simgeleri olarak kullanılmışlardır.

Süstaşı ender bulunuşu ve belirli fiziksel ve kimyasal ayrıcalıkları nedeniyle, özel değerdeki malzemelerdir. Bir malzemenin süstaşı sayılabilmesi için iki temel kriter vardır.

Bunlar:

(1) **Güzellik ve estetik görünüm:** Her ne kadar göreceli bir kavramsa da taşın temiz, şeffaf, çekici renkli olmasıdır,

(2) **Dayanıklılık ve ender bulunma:** Bu kavram sertlik, kırılganlık, darbelere ve dış etkenlere dayanım gibi özelliklerle açıklanır.

Bir objeyi değerli kılan onun az rastlanır olmasıdır. Örneğin binlerce karatlık elmas üretimi içersinde sadece bir kaç yüz karatı pembe elmasdır. Dolayısıyla bir pembe elmasın değeri sıradan bir elmasın binlerce katıdır.

KIYMETLİ TAŞ KAVRAMI

Kendini değerli kılan kriterlere sahip olan taşların tümüne verilen ortak değer adıdır. Değerli taş olarak kabul edilecek tüm mineraller mohs sertlik skalasına göre en az 7 sertlik derecesine sahip olmalıdır.

Sertlik denilince taşlardan önce çizilme sertliği, sonra kesim sertliği anlaşılır. Işıltı parlaklıklarını, dolayısıyla albenilerini kaybetmemeleri için kolay çizilebilir olmamaları, doğadan nadir çıkan konumda olması gerektiği benzer kaynaklarda da belirtilmiştir.

YARI KIYMETLİ TAŞ

Yarı kıymetli süstaşı kelimesi, ticarete yaygınca kullanılmasına karşın gerçekte bilimsel bir tanımlama değildir.

Çünkü yarı kıymetli denen birçok süstaşı kıymetli bir türden daha değerli olabilir. Bunların tümü için en iyi terim süstaşıdır.

“Kullanılmaması gereken yanıltıcı bir terim” olarak uluslararası literatürde yer almaktadır.

MÜCEVHER TAŞI KAVRAMI

Mücevher taşları: Ziyinet eşyalarına monte edilerek kullanılan elmas, zümrüt ve yakut gibi kıymetli süs taşlarıdır.

Mücevher; süsleme, form ve malzemenin oluşturduğu fonksiyonel kullanım eşyası, giyimi süsleyen, tamamlayan ve bütünleyici bir unsur olarak da tanımlanabilen değerli taş ve altın gümüş gibi elementlerden yapılan süs eşyalarının genel adıdır.

GEMOLOJİ KAVRAMI

Gemoloji (kıymetli taş bilimi): Mücevherlerde kullanılan kıymetli taşların ve süs taşlarının tanımlanması ve sınıflandırılmasıdır.

Taşların oluşumunu, çıktığı yerleri, fiziksel ve kimyasal özelliklerini inceler. Aynı zamanda sentetik, taklit ve işlem görmüş taşlar hakkında bilgi verir.

GEMOLOJİ'NİN KONULARI

- *Süstaşlarının yer kabuğunda oluşumu, incelenmesi, aranması bulunuşu ve madenciliği
- *Süstaşlarının bilimsel inceleme yöntemleriyle incelenip tanımlanması, sınıflandırılması
- *Süstaşlarının değersel ve bilimsel sınıflandırılması
- *Süstaşlarının renk ve saflık değerlerini arttırma, muamelesi, iyileştirme yöntemleri
- *Süstaşlarının sentetik üretimi

*Süstaşlarının her türlü işleme teknikleri ile kesilmesi, işlenmesi, gereğine göre şekillendirilmesi

*Arkeogemoloji (süstaşlarının tarihi sürece göre tanımlanması yer,zaman ve süstaşı olma özelliklerine göre sınıflandırılması)

*Süstaşlarının mücevher haline getirilmesi,soymetallerle birlikte işlenebilir hale getirilmesi(mıhlanması, montürlenmesi)

*Süstaşlarının pazarlanması

GEMOLOG

Gemolog, ss taşları üzerinde uzmanlaşmış kişidir. Temel görevi ss taşlarını tanımlamak, sentetik ve taklitlerini gerçeğinden ayırmak ve gerekirse taşın temel özelliklerine göre işlenmesini yönlendirmektir.

Gemoloji çalışmak iyi bir mineraloji ve kristalografi temeli gerektirse de herkesin belli bir disiplinli çalışma ve tecrübe ile yapabileceği bir iştir.

KAYNAKÇA

Dokuzer, Ş (2015). *Kıymetli Taşlar Ve İnceleme Yöntemleri (Gemoloji)* T.C. Niğde Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Jeoloji Mühendisliği Ana Bilim Dalı

Özdemir, R (2018). *‘Değerli Ve Yarı Değerli Süstaşları Ve Mücevherlerde Sahte Ve Ayıplı Ürünlerin Ayırt Edilmesinin Hukuksal Yönden Önemi Ve Adli Gemoloji’* , Üsküdar Üniversitesi Bağımlılık ve Adli Bilimler Enstitüsü Olay Yeri İnceleme Ve Kriminalistik Bilim Dalı ,Yüksek Lisans Tezi , İstanbul

Temur,Y. MTA Orta anadolu II. Bölge Müdürlüğü, Konya, Seminer; Süs Taşları (SDUGEO e-dergi)

<https://circlelove.co/5-baslikta-mucevher-sanati-tanimi/>